

۲۱۸۵۲۰۹

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ویدیو آرت

www.ketab.ir

سیلویا ہارٹین

دکتر رضا علی پور

ہیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آبادان

سازمان انتشارات جہاد دانشگاهی

۱۳۹۹

سرشناسه: مارتین، سیلویا، ۱۹۶۲ - م
Martin Sylvia

عنوان و نام پدیدآور: ویديوآرت/ سیلویا مارتین؛ [مترجم] رضا علی پور.

مشخصات نشر: تهران: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۰۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۰-۰۴۱۳-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Video art c2006

یادداشت: کتاب حاضر نخستین بار با عنوان "ویديوآرت و خلافت نمایشی" با ترجمه ی فرشاد فخرزایی توسط انتشارات

پشتون در سال ۱۳۹۶ منتشر شده است.

عنوان دیگر: ویديوآرت و خلافت نمایشی.

موضوع: هنر ویديوآرت

موضوع: Video art

موضوع: هنر نوین - قرن ۲۰ م

موضوع: Art Modern -- 20th century

شناسه افزوده: علی پور، رضا، ۱۳۵۷ - مترجم

شناسه افزوده: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات

شناسه افزوده: Press Organization Jahade Daneshgahi

رده بندی کنگره: N۶۴۹۲

رده بندی دیویی: ۵۹۷۷۸

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۲۲۲۱۵

وضعیت رکورد: فیا

سازمان انتشارات

ویدئو آرت

نویسنده

سیلویا مارتین

ترجمه و شرح

دکتر رضا علی پور

ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

چاپ: اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۰-۰۴۱۳-۰

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

نشانی سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی: تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان فخرزایی

خیابان شهدای ژاندارمری - پلاک ۷۲ - تلفن: ۶۶۹۵۲۹۲۸

فروشگاه شماره ۱: خیابان انقلاب - بین فلسطین و چهارراه ولیعصر - جنب مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران - پلاک ۱۰۷۸ - تلفن: ۶۶۹۶۵۰۱۷

فروشگاه شماره ۲: خیابان انقلاب - روبروی درب اصلی دانشگاه تهران - خیابان فخرزایی

تقاطع خیابان شهدای ژاندارمری - مجتمع تجاری منشور دانش پلاک ۵۰ - طبقه همکف - واحد ۶ - تلفن: ۶۶۲۸۷۶۲۵-۶

پایگاه اطلاع رسانی: www.isba.ir پست الکترونیکی: info@isba.ir فروشگاه اینترنتی: www.Jdbook.ir

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

.....	سخن مترجم	۵
.....	فصل اول: ویدیو آرت (شکل‌گیری، پیشرفت و گسترش)	۷
.....	تصاویر متحرک	۸
.....	دهه ۱۹۶۰	۱۰
.....	تکنولوژی و تصویر	۱۴
.....	دهه ۱۹۷۰ (شکل‌گیری ویدیو آرت)	۱۷
.....	هنر بدن و اجرا	۱۹
.....	تصویر زن	۲۲
.....	ورود به فضای بینارسانه‌ای	۲۴
.....	کدهای زمانی	۲۶
.....	دهه ۱۹۸۰	۲۸
.....	ویدیوهای فیلمی	۲۹
.....	دهه ۱۹۹۰	۳۳
.....	در میانه‌ی چارچوب مُستند و دیدگاه‌های جهانی	۳۵
.....	فصل دوم: آشنایی با هنرمندان شاخص ویدیو آرت در چارچوب واکاوی یکی از آثار آنها	۳۷
.....	مارینا آبراموویچ	۳۸
.....	ویتو اکونجی	۴۰
.....	ابا-لیزا آتیلا	۴۲
.....	داگ انکین	۴۴
.....	اولادله آجیبویه بامگبویه	۴۶
.....	کندیس بریتز	۴۸
.....	رابرت کاهن	۵۰
.....	پیتر کامپوس	۵۲

۵۴		دبويد کلار بوت
۵۶		استن داگلاس
۵۸		والی اکسپورت
۶۰		يانگ فودانگ
۶۲		دومينيك گونزالس -فورستر
۶۴		داگلاس گوردون
۶۶		دن گراهام
۶۸		گری هیل
۷۰		نان هاور
۷۲		پیر هایگ
۷۴		جوان یوناس
۷۶		پُل مک کارتی
۷۸		بیورن ملهوس
۸۰		ارنوت میک
۸۲		بروس نومن
۸۴		مارسل اودنباخ
۸۶		تونی آرسلر
۸۸		نام جون پیک
۹۰		پپیلوتی ریست
۹۲		مارتا راسلر
۹۴		آنری سالا
۹۶		فیونا تن
۹۸		استینا و وودی واسولکا
۱۰۰		بیل ویولا
۱۰۲		جیلیان ورینگ

سخن مترجم

جهان در گذر سده‌های اخیر با رشد و پیشرفت بی‌سابقه و چشمگیر دانش و فناوری روبه‌رو بوده است. پیشرفت دانش همواره فرصت‌ها و موقعیت‌های ویژه‌ای را برای هنرمندان به ارمغان می‌آورد. دهه‌های واپسین سده‌ی بیستم شاهد دگرگونی‌های ژرفی در پهنه هنر بوده است و در این مسیر، قلمرو گسترده و پرباری از ابزارها و روش‌های بیان هنری را آزموده است. این دگرگونی‌ها در آغاز با به کارگیری موادی قراتر از رنگ و بوم شروع شد و در سال‌های اخیر به آزادی کامل هنرمند از هر گونه قید و بند، رویکرد به سوی رسانه‌ها و امکانات تازه برای آفرینش هنری انجامید.

بی‌گمان دگرگونی ساختارها، در هر تکنولوژی تازه‌ای یک مسئله بنیادین شمرده می‌شود. برای نمونه، با اختراع دستگاه چاپ و بهره‌گیری از حروف سربی، تحولی شگرف در عرصه نویسنده‌گی و نگارگری کتاب‌های گوناگون به وجود آمد و همگام با تکنولوژی روز گسترش یافت. بنابراین دگرگونی در ساختار و قابلیت‌های رسانه‌های نو و فرارسانه‌ها کاملاً به چشم می‌آید.

فرارسانه‌ها با رویکرد تعاملی خود و با آمیزه‌ای از تصویر، صدا و نوشتار که از توانایی ذخیره الکترونیکی محتوا و بازیافت داده‌ها برخوردارند، بر رسانه‌های نو چیره شده‌اند. بنابراین آنچه هنر نو قلمداد می‌شود با ویژگی‌های دنیای فرارسانه همگام است. در جهان چندگانه و التقاطی پیش‌رو، شیوه‌های ارزیابی اثر هنری و اصطلاحات تاریخ هنری، دیگر کارآمد و کارساز نیست.

در دهه‌های اخیر، دوربین‌های عکاسی و

تصویربرداری و به دنبال آن امکانات دیجیتال وابسته به آنها، به عنوان یک ماده و ابزار هنری، توانایی‌های ویژه‌ای را در راستای ضبط و آفرینش تصاویر، در اختیار هنرمندان قرار داده است. تصاویری که به وسیله دوربین خلق شده‌اند، معنای تازه‌ای برای تصویر به ارمغان آورده است.

تا پیش از نوآوری دوربین، تمام تصاویری که به دست هنرمندان به وجود می‌آمد نوعی برداشت شخصی و غیرمستقیم آنها از چشم‌اندازها به شمار می‌رفت. اما تصاویر به وجود آمده از دوربین‌ها را به سختی می‌توان برداشت شخصی هنرمند شمرد. همشان بودن این تصاویر با چشم‌انداز و مستند بودن آنها، معنای تازه‌ای به تصویر بخشیده است که پیش از پدیده دوربین هیچ‌گاه تجربه نشده بود.

مخاطب هنگام دیدن آثار ویدیویی، همانند آنچه در عکس با آن روبه‌رو می‌شود، خود را رودر روی یک تصویر واقعی (مستند) می‌بیند. از سویی دیگر، مستند بودن تصویر، حس هم‌ذات‌پنداری میان مخاطب و اثر را برمی‌انگیزد و از این راه، مفهوم مورد نظر هنرمند بهتر به مخاطب منتقل می‌شود؛ به بیان دیگر می‌توان گفت تصاویر مستند آثار ویدیویی، از تصاویر دیگر باورپذیرتر هستند. این باورپذیری در بسیاری از آثار ویدیویی با بهره‌گیری روزافزون از تکنولوژی‌ها تقویت شده است.

در میانه قرن بیستم، بیان در هنرهای بصری، هرچه بیشتر روبه سادگی می‌رفت؛ تا جایی که مرز میان هنر و زندگی روزمره کم‌رنگ شد. در این میان، تنها

تلویزیون به عنوان یک رسانه، این توانایی را داشت که فرهنگ و زندگی مردم را تحت تأثیر قرار دهد. به بیان دیگر سده بیستم نوعی تکنولوژی رسانه‌ای را پیشکش جهان کرد؛ ابتدا سینما و به دنبال آن تلویزیون و ویدیو. در نیمه دوم سده بیستم، در اروپا که با اوج‌گیری مخالفت‌های سیاسی جوانان، افزایش آزادی‌های جنسی و ضربه ناشی از رویکردهای هنرهای مردمی روبه‌رو بود، استفاده از ویدیو به مانند ابزاری هنری برای بیان دیدگاه‌ها گسترش یافت.

هنر ویدیویی (ویدیوآرت) به عنوان هنری نو، پس از شکل‌گیری هنر مفهومی پدید آمد. این هنر مجموعه‌ای است از داده‌های صوتی و تصویری که بر پایه اندیشه هنرمند و به شیوه‌های گوناگون ذخیره و پخش می‌گردد. این داده‌ها، لحظه‌ای از زمان را می‌ربایند و در آمیزش با فناوری یا هنرهای دیگری همچون نقاشی، تصویری می‌آفرینند که در هیچ زمان و مکانی ساکن نمی‌ماند و موانع طبیعی گذشته، حال و آینده را در می‌نوردد. زمان، محل آن مفهوم واحدی ندارد و آنچه در مسیر شکل‌گیری اثر هنری در ادراک هنرمند جای می‌گیرد، گاه واقعی و گاه پوشیده نمود می‌کند. در این رسانه هنری هنرمند، مخاطب (بیننده)، مکان نمایش اثر و ابزارهای فرآوری اثر در یک رویارویی چند سویه قرار دارند که افزون بر چارچوب تصویری آن، لایه‌های دیگر آثار هنر ویدیویی را تشکیل می‌دهند.

هنر ویدیویی (ویدیو آرت) تفاوت‌های ویژه‌ای با سینما دارد؛ مانند اینکه برخی اصول و قواعد سینما به ویژه سینمای تجربی را به رسمیت نمی‌شناسد. یعنی حضور روایت‌گری، دیالوگ و طرح در هنر ویدیویی از ملزومات نیست. حتی این هنر مانند برنامه‌سازی‌های تلویزیونی هم نیست و برپایه آن ساخته نمی‌شود؛ اگرچه از این جعبه جادویی به عنوان ابزاری در راستای بیان بهره می‌برد؛ همانگونه که هنرهای عکاسی، سینما، اجرا، دیجیتال و هر رسانه تازه‌ای را به خدمت می‌گیرد.

هنرمند در این هنر، از آزادی بی‌مرزی برخوردار است که همین مسئله باعث روی‌آوری هنرمندان به بهره‌گیری از این هنر و در نتیجه، ماندگاری و گسترش آن شده است. البته رشد چشم‌گیر هنر ویدیویی (ویدیو آرت) در عرصه جهانی، بسیار مدیون جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها، منتقدین و مجموعه‌دارانی است که بیش از چهار دهه حمایت، سرمایه‌گذاری و حتی حذف و تعدیل جریان‌ها و رویکردهای متفاوت ویدیو، این رسانه نوپا را به هنرهای دیجیتال امروزی پیوند زده‌اند. این مسأله را می‌توان از شمار زیاد جشنواره‌هایی که امروزه در زمینه رسانه‌های نو برپا می‌شوند دریافت.

کتاب پیش رو با نگاهی به تاریخ ویدیو آرت، تلاش می‌کند مختصری از شکل‌گیری، فعالیت‌های جریان‌ساز و نیز هنرمندان اثرگذار در گسترش این هنر را در گذر زمان بیان نماید و با معرفی تعدادی از هنرمندان بنام این رسانه هنری در چارچوب واکاوی یکی از آثار آنها، کارکردها و شیوه‌های گوناگون آن را بیان کند.

ترجمه پیش رو در سال ۱۳۹۲ بدست مترجم به انجام رسید اما به خاطر پاره‌ای موانع مانند نبود پشتیبان و حتی سیاست‌های حاکم ناشران بر امور نشر کتاب‌ها به ویژه ناشران دولتی، در مسیر نشر جای نگرفت.

لازم به ذکر است که نام و آثار دو تن از هنرمندان از متن کتاب حذف شده است. همچنین هرگاه احساس شد که درک بهتر متن کتاب نیازمند توضیح تکمیلی است، در پاورقی یا در میان متن و در قالب [] بیان شده است.

امیدواریم که این اثر مورد توجه دانشجویان هنر، هنرمندان و پژوهش‌گران گران‌قدر دنیای تجسمی معاصر قرار گیرد.

رضا علی پور / آبان ۱۳۹۹